_____________________ hokimligi
maktabgacha va maktab ta’limi boshqarmasi
__________________ maktabgacha va maktab ta’limi bo‘limi tasarrufidagi
__-umumiy o‘rta ta’lim maktabi
ona tili va adabiyot fani o‘qituvchisi
____________________________ning
20__-20__-o‘quv yilida 8-sinflar uchun
ona tili fanidan I chorak

DARS ISHLANMALARI

“TASDIQLAYMAN”
O‘IBDO‘________ ______________________

20__-20__-o‘quv yili uchun tuzilgan 8-sinf ona tili fanidan I chorak taqvimiy mavzu rejasi

№	Mavzu nomi	Soat	Sana	Izoh
1.	Kirish suhbati.“Sangardak qo‘shig‘i” matni bilan ishlash	1		
2.	Adabiy nutq me'yorlari. Nutqning ko‘rinishlari	1		
3.	Mustaqil so‘z turkumlari. “Bu uyda O‘zbekiston yashayapti” matni bilan ishlash	1		
4.	Yordamchi so‘z turkumlari	1		
5.	Undov, modal, taqlid so‘zlar. Audiomatn “Abdulla Oripovning “Vatan” she’ri”	1		
6.	Olmoshlarning ma'no turlari	1		
7.	Ravishning ma'no turlari. Infografikalar bilan ishlash	1		
8.	**1-nazorat ishi**	1		
9.	**Nazorat ishi tahlili. “Ona yurtim - O‘zbekiston!” mavzusida loyiha ishi**	1		
10.	Ma'lumotnoma matni va ijodiy-tavsifiy matn. “Qadriyat” matni bilan ishlash	1		
11.	Insho - ijodiy ish	1		
12.	Inshoning mavzu va mazmuniga ko‘ra turlari	1		
13.	Insho rejasi. “Bu diyorning ayvonlari nurga talosh” mavzusi bilan ishlash.	1		
14.	Sodda va murakkab rejalar	1		
15.	Adabiy mavzulardagi insholar	1		
16.	Erkin mavzulardagi insholar	1		
17.	Inshoga epigraf tanlash. “Insonlarning dard-u tashvishlarini O‘ylab yashash - odamiylikning eng oliy mezoni” audiomatni bilan ishlash.	1		
18.	Ilmiy insho. “Ertakning o‘tmishi” mavzusi bilan ishlash.	1		
19.	Mustahkamlash darsi	1		
20.	**2-nazorat ishi**	1		
21.	**2-nazorat ishi tahlili**	1		
22.	Sintaksis haqida umumiy tushuncha. “So‘zning tuzi nimada?” matni ustida ishlash	1		
23.	Teng bog‘lanish va tobe bog‘lanish	1		
24.	So‘z birikmasi va so‘zlar qo‘shilmasi. Qo‘shma so‘z	1		
25.	Mumtoz matn va lug‘atlar bilan ishlash	1		
26.	**3-nazorat ishi**	1		
27.	“Eng ta'sirchan va chiroyli nutq” tanlovi	1		

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Kirish suhbati. “Sangardak qo‘shig‘i” matni bilan ishlash

Darsning maqsadi:

Ta’limiy: o‘quvchilarga yangi mavzu bo‘yicha yangi bilimlar berish, ona tili tilidagi qoidalar va to‘g‘ri yozish ko‘nikmalarini shakllantirish.

Tarbiyaviy: o‘quvchilarda berilgan rasmlar hamda savollar ustida ishlash orqali vatanga muhabbat hissini uyg‘otish.

Rivojlantiruvchi: o‘quvchilarning og‘zaki nutq ko‘nikmalarini rivojlantirish, yozma savodxonligini oshirish.

O‘quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi:

– eshitilgan yoki o‘qilgan matnlardan zarur ma’lumotlarni izlab topa olish, saralash.

O‘zini o‘zi rivojlantirish kompetensiyasi :

– doimiy ravishda mustaqil o‘qib-o‘rganish, bilimni oshirib borish, kognitivlik (ijodiylik) ko‘nikmasini shakllantirish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi, bilimlarni mustahkamlovchi.

Dars uslubi: tushuntirish, suhbat, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, kichik guruhlarda ishlash, ko‘rgazmali va boshqalar.

Dars metodi: guruhlarda ishlash, “kim epchil-u, kim chaqqon”, “ko‘rsam tezroq o‘rganaman” shu kabi metodlar.

Dars jihozi: mavzuga oid rasm, ko‘rgazmalar va tarqatma materiallar, o‘quv qurollari, elektron materiallar.

Darsning borishi:

№	Bo‘limlar	Vaqti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O‘tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O‘quvchilarni rag‘batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so‘rash: a) Savol – javob o‘tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

SANGARDAK QO‘SHIG‘I

Bu bolaning o‘yindan boshqa o‘yi yo‘q edi. Maktabdan kela solib, ovqat ham yemasdan, onasining ko‘zini shamg‘alat qilib, qo‘lbola o‘q-yoy olgancha tutzorga oshiqardi. Bo‘lmaganda uchta qushning sho‘rini quritar, keyin o‘rtoqlariga qilgan “qahramonligi” haqida uzoq maqtanardi. Bir kuni chiroyli qushning ko‘zini nishonga oldi. Xayolida ming bitta o‘y. Shu payt kutilmaganda kimdir kelib qoldi. Bola o‘girilib qarasa, Olim sinfdoshining otasi ekan.

Lining ko‘zlari g‘azabdan yonib shunday dedi:
- Otangga ayt, otalik qo‘lidan kelmabdi...
Bola qishloqni boshiga ko‘tarib yig‘lagancha uyi tomon chopdi. Bor gapni piqillab aytayotgandi, bir mahal otasi o‘midan irg‘ib turib, bog‘ tomon o‘tib ketdi. Bola: “Meni jazolaganing uchun adabingni yeysan”, - deb pichirladi. Ammo otasi qaytib kelib, uni bu ishi uchun qattiq koyidi. Bola o‘sha voqea sababini tushunib yetguncha yigirma besh yil yashadi. Ocsha tanbeh sabab qush-ku qush, chumoliga ham ozor bermaydigan bo‘lib ulg‘aydi-da. Mening Sangardagimda “bu - sening bolang”, “bu - men ing bolam” degan tushuncha yo‘q. Yaxshi bo‘lsa, boshiga ko‘taradi, sho‘x bolsa, haddidan oshsa, tanbeh bilan tarbiyalab qo‘yadi. Sangardak odamlarining dilida g‘ayrat, qo‘lida qudrat bor. Ular ko‘z ochib yumguncha toshloq joydan ham bog‘ barpo eta oladi. Bog‘ning tashvishi esa ularning sochidan-da, yuzidagi ajinidan-da ko‘p. Ammo quvonchi barchasidan bisyor. Odamlarning bir-biriga qilgan hazillari... Deydilarki, bir to‘yda oshpazga guruch yoqmabdi.
- Bor, mening do‘konimdan ikki qop guruch olib kel. Pulini topganda berasan, - debdi oshpaz. To‘y egasi ko‘rinishidan soddagina bo‘lsa-da, ancha pishiq ekan. Ukasini chaqirib:
- Guruchni mashinaga ortgin-u ko‘chani bir aylanib kel. Keyin oshpazga uyingizdan opkeldim, degin, - debdi. Uka akaning aytganini qiladi. Guruch xaltani ochgan oshpaz:
- Mana, bu endi guruchning zo‘ri, - deb ishni boshlab yuboribdi. Oshpaz hammasini bilganini, lekin to‘y egasining xursandchiligi uchun qilgan hazilidan izza bolmasin deb shunday deganini oradan ancha vaqt o‘tib aytganiga nima deysiz? Ha, ular hazilniyam, xizmatniyam qotiradi…

1. Oshpazga berilgan sifatlarni matn asosida aniqlang. Daftaringizga bir nechta javobni belgilashingiz mumkin. Har birini matn asosida izohlang.

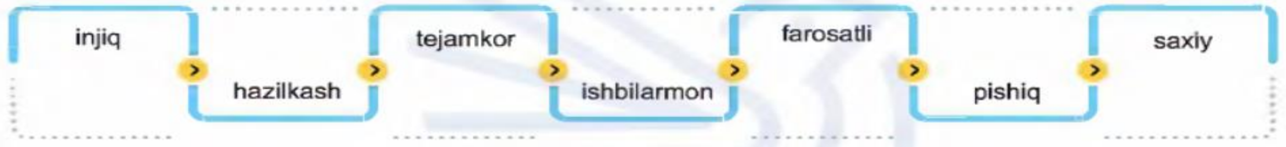

2. Muallifning matnni yaratishdan ko‘zlagan asosiy maqsadi qaysi javobda to‘g‘ri izohlangan?

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash
1. Matnda qishloq odamlarining qaysi xususiyatlari tilga olingan?
2. Nima uchun bola chumoliga ham ozor bermaydigan inson bo‘lib ulg‘aydi?
3. Muallifning oshpaz bilan bog‘liq voqeani matnga kiritishdan maqsadi nima?
4. lnson yashab turgan maskaniga bo‘lgan mehri bilan butun mamlakatni sevishga qodirligini, ammo buni o‘zi ham sezmasligini qanday izohlaysiz?

V. Darsni yakunlash: o‘quvchilarni yutuq va kamchilliklarini muhokama qilish, rag‘batlantirish.

VI. Uygʻa vazifani e’lon qilish: Matnning qiya yozuvda ajratib ko‘rsatilgan qismini qayta o‘qing. So‘ng quyida berilgan jumlani davom ettirib yozing va o‘qituvchingizga taqdim eting. Fikringizni ifodalashda iqtibos, hayotiy voqea va dalillardan foydalaning. Men qishlog‘im/shahrimni yaxshi ko‘raman. Chunki...

O‘IBDO‘: ________________________ _______________ ______________
(imzo) *(sana)*

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Adabiy nutq me'yorlari. Nutqning koʻrinishlari

Darsning maqsadi:

Ta’limiy: oʻquvchilarga yangi mavzu boʻyicha yangi bilimlar berish, ona tili tilidagi qoidalar va toʻgʻri yozish koʻnikmalarini shakllantirish.

Tarbiyaviy: oʻquvchilarda berilgan rasmlar hamda savollar ustida ishlash orqali vatanga muhabbat hissini uygʻotish.

Rivojlantiruvchi: oʻquvchilarning ogʻzaki nutq koʻnikmalarini rivojlantirish, yozma savodxonligini oshirish.

Oʻquvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

Milliy va umummadaniy kompetensiya:

– mavzu doirasida berilgan matnlar mazmuni orqali milliy qadriyatlarga e’tiqodli boʻlish.

Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:

– dars va mashgʻulot jarayonlarida faol ishtirok etish;

– oʻzining fuqarolik burchlarini bilish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi, bilimlarni mustahkamlovchi.

Dars uslubi: tushuntirish, suhbat, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, kichik guruhlarda ishlash, koʻrgazmali va boshqalar.

Dars metodi: guruhlarda ishlash, “kim epchil-u, kim chaqqon”, “koʻrsam tezroq oʻrganaman” shu kabi metodlar.

Dars jihozi: mavzuga oid rasm, koʻrgazmalar va tarqatma materiallar, oʻquv qurollari, elektron materiallar.

Darsning borishi:

№	Boʻlimlar	Vaqti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	Oʻtgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	Oʻquvchilarni ragʻbatlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani soʻrash: a) Savol – javob oʻtqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Matndan kelishiklarning qoʻllanishiga oid bittadan misol topib, uchinchi ustunga namunadagidek yozing.

Kelishik nomi	Qoʻshimchasi	Misollar
Bosh kelishik	-	***
Qaratqich kelishigi	*-ning*	***
Tushum kelishigi	*-ni*	*mamlakatni sevish*
Joʻnalish kelishigi	*-ga (-ka, -qa)*	***
Oʻrin-payt kelishigi	*-da*	***
Chiqish kelishigi	*-dan*	***

So‘z tarkibi asos va qo‘shimcha(lar)dan iborat. Asos quyidagi xususiyatlarga ega:
a) so‘zning o‘zak ma’nosini ifodalaydi;
b) mustaqil qo‘llana oladi;
d) yasalish uchun asos vazifasini bajaradi.
Qo‘shimchalar quyidagi xususiyatlarga ega:
a) mustaqil qo‘llana olmaydi;
b) asosga qo‘shilib, unga yangi yoki qo‘shimcha ma’no beradi;
d) so‘zlarni bog‘lashga xizmat qiladi.

Qo‘shimcha va ko‘makchilar bajaradigan vazifani quyidagi jadval asosida moslashtiring.

1	*yurt haqida o‘ylamoq, uy tomon ketmoq*	A	So‘zga qo‘shilib, unga qo‘shimcha ma’no yuklagan.
2	*mahallani aylanmoq, uyga qaytmoq*	B	Asosga qo‘shilib, yangi ma’no hosil qilgan.
3	*mening yurtim, sevimli mashg‘ulotingiz*	D	Bir so‘zni ikkinchi so‘zga ko‘makchi orqali bog‘lagan.
4	*gulzor, elparvar*	E	Bir so‘zni ikkinchi so‘zga egalik qo‘shimchasi orqali bog‘lagan.
5	*biz boramiz, uydan chiqaman*	F	Bir so‘zni ikkinchi so‘zga tushum va jo‘nalish kelishigi orqali bog‘lagan.
6	*odamlar, uycha*	G	Harakat orqali uning bajaruvchisini aniqlashga xizmat qilgan.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash

Qo‘shimchalar qo‘llanishi bilan bog‘liq xatolarni to‘g‘rilab, ko‘chiring.

mahallani guzari, darsning so‘nggi, uyni tomi, so‘ngi qaror, ko‘chalarni tozalanadi, ko‘chat ekgani kelmoq, yomg‘ir yoqqanda, quyosh chiqgach, issiqgina palov, odamlar hasharda qatnashdi, o‘n nafar bolalar, ko‘pchilik qatnashdilar, kitobni o‘qilishi, gap uqdirmoq, xalq sayillari

V. Darsni yakunlash: o‘quvchilarni yutuq va kamchilliklarini muhokama qilish, rag‘batlantirish.

VI. Uyga vazifani e’lon qilish: Quyidagi so‘zlarni jadval asosida guruhlab yozing.

bilak//uzuk, tosh//oyna, uy//uyiga, baland//parvoz, ko‘z//oynak, sotib//olmoq, alla//qachon, xom//semiz, don//dun, besh//kokil, shirin//so‘z, ich//ichidan, shu//yerga, jigar//rang, sotib//oldi, kuppa//kunduzi, shaharlar//aro, umum//davlat, o‘rin//bosar, dam//badam, ish//yoqmas, ayta// oladi, g‘ayrat//qilmoq, ko‘chama//ko‘cha, Yakka//saroy, Olti//ariq, radio//markaz, yangidan// yangi, osma//ko‘prik, to‘q//qizil, bir//muncha, bira//to‘la, gul//beor, dardi//sar, qay//kuni

Qo‘shib yoziladigan so‘zlar	Ajratib yoziladigan so‘zlar	Chiziqcha bilan yoziladigan so‘zlar
***	***	***

O‘IBDO‘: ______________________ _____________ _____________

(imzo) (sana)

Zokirjon.com. *veb-sayiti orqali o'zingiz uchun kerakli hujjatlarni yuklab olishingiz mumkin.*

Zokirjon Admin bilan

90-530-68-66, 91-397-77-37 nomerga murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog'lanishingiz nza456 yoki nza445 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi

57 listdan iborat ona tili fanidan 8-sinf I chorak konspektni to'loq holda olish uchun telegramdan yozing.

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

To'lov uchun: UZCARD *880*9860230104973329*summa#

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu OMONAT qilib beriladi.
To'liq holda olganingizdan so'ng:
Faqat o'zingiz uchun foydalaning.
Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.
Internet orqali veb-saytlarga joylamang.
Kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA HIYONAT QILMANG.

Bizni hizmatdan foydalanib qulay imkoniyatga ega bo‘ling!

Bizda maktablar uchun quydagi hujjatlar mavjud.

1. **1-11-Sinflar uchun kelajak soati ish reja va konspektlari**
2. **1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan to‘garak hujjatlari**
3. **Sinf rahbar hujjatlari**
4. **Metodbirlashma hujjatlari**
5. **Ustama hujjatlari**
6. **1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan konspektlar va tezislar**
7. **1-11-Sinflar uchun Ish rejalar (Taqvim mavzu rejalar)**
8. **Maktab ish hujjatlari**
9. **Direktor ish hujjatlari**
10. **MMIBDO‘ ish hujjatlari**
11. **O‘IBDO‘ ish hujjatlari**
12. **Psixolog hujjatlari**
13. **Xotin-qizlar qo‘mitasi ish hujjatlari**
14. **Kutubxona mudirasi ish hujjatlari**
15. **Besh tashabbus hujjatlari**
16. **Ommalashtirish uchun dars ishlanmalar va ochiq dars ishlanmalar, taqdimotlar, slaydlar**